

Brusel 30. června 2025
(OR. en)

11055/25

FIN 800

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Martine DEPREZOVÁ, ředitelka, za generální tajemnici Evropské komise
Datum přijetí:	30. června 2025
Příjemce:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generální tajemnice Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2025) 373 final
Předmět:	ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ o opatřeních přijatých v návaznosti na udělení absolutoria za rozpočtový rok 2023

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2025) 373 final.

Příloha: COM(2025) 373 final

V Bruselu dne 27.6.2025
COM(2025) 373 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ
o opatřeních přijatých v návaznosti na udělení absolutoria za rozpočtový rok 2023

**ZPRÁVA O OPATŘENÍCH PŘIJATÝCH V NÁVAZNOSTI NA POŽADAVKY EVROPSKÉHO
PARLAMENTU UVEDENÉ V JEHO USNESENÍCH O UDĚLENÍ ABSOLUTORIA A NA POŽADAVKY
RADY OBSAŽENÉ V JEJÍM DOPORUČENÍ K UDĚLENÍ ABSOLUTORIA ZA ROZPOČTOVÝ ROK
2023**

Obsah

1. Úvod	1
2. Ochrana finančních zájmů EU	1
3. Výkonnost rozpočtu EU a dopad nástroje RRF.....	6
4. Transparentnost finančních prostředků EU	7
5. Výpůjčky Komise a nové vlastní zdroje	9
6. Zbývající rozpočtové závazky – „ <i>reste à liquider</i> “ (RAL) a opatření k urychlení čerpání finančních prostředků EU	9
7. Výhled do budoucna	10

1. Úvod

V roce 2023, na pozadí útočné války Ruska proti Ukrajině, energetické krize, přírodních katastrof a hospodářských otřesů, zůstal rozpočet EU zdrojem stability, odolnosti a strategických investic ve prospěch evropské veřejnosti, zemědělců, výzkumných pracovníků, podniků a regionů v celé Evropě i mimo ni.

Dne 7. května 2025 se Evropský parlament s přihlédnutím k doporučení Rady rozhodl **udělit Komisi absolutorium za plnění rozpočtu EU v roce 2023**. Doporučení Rady a usnesení Evropského parlamentu obsahují obecnější požadavky a konkrétní doporučení Komisi týkající se plnění rozpočtu EU.

Tato zpráva o opatřeních přijatých v návaznosti na požadavky související s udělením absolutoria za rok 2023 shrnuje opatření, která Komise přijala v reakci na: i) požadavky Evropského parlamentu obsažené v oddíle „politické priority“ jeho usnesení o udělení absolutoria¹ a ii) hlavní požadavky, které Rada uvedla ve svém doporučení k udělení absolutoria². Zpráva je součástí integrované finanční zprávy Komise a zprávy o odpovědnosti. V posledním čtvrtletí roku 2025 vydá Komise další, podrobnější zprávu, která bude reagovat na všechna konkrétní doporučení obsažená v doporučeních k udělení absolutoria a v usnesení o udělení absolutoria.

2. Ochrana finančních zájmů EU

Komise přikládá mimořádný význam sledování využívání finančních prostředků EU ve spolupráci s vnitrostátními orgány a prováděcími partnery.

¹ Rozhodnutí Evropského parlamentu ze dne 7. května 2025 k udělení absolutoria za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie na rozpočtový rok 2023, oddíl III – Komise, výkonné agentury a devátý, desátý a jedenáctý Evropský rozvojový fond [2024/2019(DEC)] – 2024/2019(DEC).

² Doporučení Rady o absolutoriu, které má být uděleno Komisi za plnění souhrnného rozpočtu Evropské unie za rozpočtový rok 2023 (6179/24).

a. Výdaje v souladu s hodnotami EU, včetně zásad právního státu

Právní stát

Komise jedná na základě výzvy Parlamentu, „aby zajistila důsledné a rychlé provádění všech prvků mechanismu [podmíněnosti dodržováním zásad právního státu] v případě, že členské státy poruší zásady právního státu, pokud taková porušení mají, nebo mohou mít dopad na finanční zájmy Unie“³.

Komise přispívá k zajištění plného a účinného využívání **nařízení o podmíněnosti** k ochraně rozpočtu EU před porušováním zásad právního státu.

Například na Maďarsko se vztahují opatření podle nařízení o podmíněnosti na ochranu rozpočtu EU od roku 2022, kdy Rada na návrh Komise přijala dvě opatření: i) pozastavení 55 % rozpočtových závazků ze tří programů politiky soudržnosti a ii) zákaz uzavírání nových právních závazků s „veřejně prospěšnými fundacemi“ a jimi podporovanými subjekty pro financování EU v rámci přímého a nepřímého řízení.

Dne 13. prosince 2023 Komise v souladu s postupem stanoveným v nařízení o podmíněnosti opětovně posoudila situaci Maďarska. Konstatovala, že riziko pro rozpočet EU se od prosince 2022 nezměnilo a že opatření Rady by neměla být upravena ani zrušena. První tranše pozastavených závazků na rok 2022, která odpovídá přibližně 1,04 miliardy EUR, vypršela na konci roku 2024 a pro Maďarsko byla zrušena. Stejně tak druhá tranše ve výši přibližně 1,1 miliardy EUR, která odpovídá závazkům na rok 2023, bude pro Maďarsko zrušena na konci roku 2025, pokud do té doby nebude příslušné opatření zrušeno, a toto bude pokračovat každoročně.

Dne 2. prosince 2024 Maďarsko oznámilo Komisi, že provedlo legislativní změny s cílem řešit střet zájmů ve správních radách veřejně prospěšných fundací. Ve svém rozhodnutí ze dne 16. prosince 2024 však Komise shledala, že oznámené legislativní změny dostatečně neřeší zbývající obavy. Komise proto nenavrhl Radě žádné zrušení nebo úpravu opatření týkajícího se veřejně prospěšných fundací a subjektů jimi podporovaných. Komise jasně nastínila úpravy, které by byly nutné k dostatečné nápravě situace.

Komise nadále sleduje vývoj ve všech 27 členských státech podle nařízení o podmíněnosti a také prostřednictvím své výroční zprávy o právním státu. Každá situace se posuzuje individuálně a Komise nebude váhat přijmout nezbytná opatření, pokud konkrétní situace splňuje kritéria stanovená v nařízení.

Kromě nařízení o podmíněnosti má Komise k dispozici dva další důležité nástroje, které přispívají k ochraně rozpočtu EU před porušováním zásad právního státu: i) horizontální základní podmínku týkající se Listiny základních práv EU podle nařízení o společných ustanoveních a ii) milníky a cíle, které řeší problémy v oblasti právního státu v rámci národních plánů pro oživení a odolnost (RRP).

Komise bude i nadále používat tento soubor nástrojů i všechny další nástroje, které má k dispozici. Jak bylo uvedeno v nedávném sdělení o cestě k příštímu víceletému finančnímu rámci, dodržování zásad právního státu bude i nadále podmínkou pro čerpání finančních prostředků EU a příští víceletý finanční rámec bude v tomto směru obsahovat silné záruky.

³ Viz bod 10 – 2024/2019(DEC).

Hodnoty EU

Komise konstatuje, že Parlament považuje za „nezbytné pro důvěryhodnost Unie, aby Komise zajistila, že žádné finanční prostředky Unie nebudou přidělovány jednotlivcům nebo organizacím spojeným s jakýmkoli druhem teroristických hnutí nebo jakýmkoli jiným hnutím, které vyjadřuje extremistické názory, podněcuje násilí a nenávisť a je v přímém rozporu se základními hodnotami Evropské unie“.

Nedávné změny finančního nařízení zavedly v rámci systému včasného odhalování rizik a vylučování hospodářských subjektů výslovné důvody pro vyloučení subjektů z čerpání finančních prostředků EU, jestliže bylo zjištěno, že se podílejí na činnostech, které jsou v rozporu s hodnotami EU. Prostřednictvím systému včasného odhalování rizik a vylučování hospodářských subjektů může Komise vyloučit z financování EU subjekty spojené s financováním terorismu, teroristickými trestnými činy nebo trestnými činy souvisejícími s teroristickými činnostmi.

Pokud jde konkrétně o financování Agentury OSN pro pomoc a práci ve prospěch palestinských uprchlíků na Blízkém východě (UNRWA), v souvislosti s nímž Parlament ve svém usnesení o udělení absolutoria vyjadřuje silné znepokojení, Komise připomíná, že po teroristickém útoku v Izraeli ze 7. října 2023 přezkoumala veškerou svou finanční pomoc Palestině, včetně programů UNRWA.

Přezkum potvrdil, že agentura UNRWA plní své právní požadavky vůči EU, včetně požadavku nepodporovat činnosti, které přispívají k financování terorismu.

V nedávné době, jak je uvedeno v prohlášení Komise z 29. ledna 2024, se UNRWA zavázala i) umožnit provedení auditu nezávislými externími odborníky jmenovanými EU; ii) posílit své oddělení interních vyšetřování a iii) provést kontrolu všech zaměstnanců UNRWA, aby se potvrdilo, že se na útocích nepodíleli. UNRWA tyto závazky plní.

b. Ochrana rozpočtu EU před podvodníky

Příjmová stránka

Evropský účetní dvůr (EÚD) ve své výroční zprávě za rok 2023 stejně jako v minulosti vydal k příjmové stránce rozpočtu EU stanovisko „bez výhrad“ a potvrdil stabilitu a přesnost výběru příjmů ze strany Komise. Parlament připomíná, že nedostatečné nebo neúčinné celní kontroly dováženého zboží ohrožují finanční zájmy EU, a oceňuje úsilí Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF) v potírání podvodů spojených s cly a DPH. Dále Komise v roce 2023 navrhla ambiciózní reformu celní unie, která je v současné době předmětem jednání se spolunormotvůrci. Zřízením Celního úřadu EU, který bude spravovat nové celní datové centrum EU, tato reforma rovněž usnadní včasné odhalování rizik ovlivňujících výběr cel jako součást celkového posílení kapacity EU pro řízení rizik, analýzu a kontrolu v oblasti cel.

Architektura boje proti podvodům

Byly zahájeny přípravné práce na revizi unijní architektury boje proti podvodům. Dne 14. března 2025 se konalo úvodní setkání na vysoké úrovni, na kterém se sešly hlavní zúčastněné strany: Komise, Úřad evropského veřejného žalobce (EPPO), OLAF, EÚD, Agentura Evropské unie pro justiční spolupráci v trestních věcech (Eurojust) a Agentura Evropské unie pro spolupráci v oblasti prosazování práva (Europol). Byly zřízeny pracovní skupiny na

odborné úrovni. Komise má v plánu vydat bílou knihu, v níž navrhne základní oblasti, kterými by se měl nadcházející přezkum architektury boje proti podvodům zabývat.

Posílení rozpočtů Úřadu evropského veřejného žalobce (EPPO) a Evropského úřadu pro boj proti podvodům (OLAF)

Komise bere na vědomí opakované výzvy Parlamentu „k dalšímu posílení kapacit Úřadu evropského veřejného žalobce a Evropského úřadu pro boj proti podvodům a spolupráce mezi nimi“.

Původně měl EPPO dosáhnout plného počtu 115 zaměstnanců v roce 2023 a poté fungovat se stabilním počtem zaměstnanců. Počet zaměstnanců EPPO v centrále se nicméně v roce 2025 zvýšil na 307. V letech 2024 a 2025 obdržel EPPO další posílení, aby mohl zohlednit účast Polska a Švédska, řešit rostoucí náklady na platy a bydlení a aby dosáhl úplné nezávislosti svého IT systému na Komisi.

Bez ohledu na personální omezení Komise, která mají dopad i na OLAF, počítá rozpočet OLAFu na rok 2025 se čtyřmi dalšími externími zaměstnanci, kteří budou monitorovat tok finančních prostředků na Ukrajinu.

Přínosy revize finančního nařízení v boji proti podvodům

Počínaje víceletým finančním rámcem po roce 2027 posílí revidované finanční nařízení ochranu rozpočtu EU mimo jiné tím, že: i) rozšíří působnost systému včasného odhalování rizik a vylučování hospodářských subjektů na sdílené řízení, ii) zajistí standardizované elektronické zaznamenávání a uchovávání údajů o příjemcích finančních prostředků EU a jejich skutečných majitelích ve všech režimech řízení v jednotném integrovaném informačním systému a iii) začlení do tohoto jednotného integrovaného informačního systému nástroj pro vytěžování údajů a hodnocení rizik, jehož používání zůstává dobrovolné až do provedení opětovného posouzení na konci víceletého finančního rámce.

Mezi další významné změny finančního nařízení, které platí již od 30. září 2024, patří možnost vyloučit z čerpání finančních prostředků EU následující subjekty: i) skutečné majitele subjektů, u nichž bylo zjištěno, že se nacházejí v situaci zakládající vyloučení, ii) subjekty, které brání kontrolám nebo auditům prováděným OLAFem, EPPO nebo EÚD, iii) subjekty, které vyzývají k diskriminaci, nenávisti, násilí nebo porušují hodnoty EU, pokud takové jednání negativně ovlivňuje plnění právních závazků nebo s sebou nese riziko takového ovlivnění.

c. Omezení chyb ve výdajích

Opatření ke snížení míry chyb

Komise reaguje na výzvy Parlamentu a Rady, aby přijala opatření ke snížení chybovosti. Jak uznaly Parlament, Rada a EÚD, klíčovým faktorem, který způsobuje riziko chyb, jsou složité způsoby vyplácení finančních prostředků. Komise proto přijímá opatření ke zjednodušení pravidel v oblasti výdajů.

Pokud jde o **fondy politiky soudržnosti**, na základě zjištění a doporučení EÚD a Parlamentu se auditní orgány členských států a Komise na konci prosince 2024 dohodly na akčním plánu na zlepšení schopnosti programových orgánů odhalovat chyby a Komise bude sledovat jeho provádění. Komise rovněž přezkoumala svou auditní strategii pro posílení dohledu na místě nad prací auditních orgánů na období 2021–2027. Současně Komise pokračuje v prosazování

zjednodušeného vykazování nákladů, které je méně náchylné k chybám, a **financování nesouvisejícího s náklady** v programech na období 2021–2027 a v provádění auditů programů a oblastí (např. veřejné zakázky, státní podpora), které jsou považovány za vysoce rizikové.

Model realizace **společné zemědělské politiky (SZP)** na období 2023–2027 nabízí možnost zjednodušení, neboť členskými státy umožní navrhnout intervence financované EU tak, aby odpovídaly potřebám jejich země a zároveň plnily cíle na úrovni EU. Nová SZP rovněž podporuje používání nových technologií⁴, které by měly pomoci chyby odstranit. Komise již nebude stanovovat míru chybovosti u zemědělských výdajů, protože vycházejí z výkonnosti. Místo toho Komise rozdělí výdaje na SZP do tří kategorií rizika: nízké, střední a vysoké podle posouzení řádného fungování systémů správy zavedených členskými státy. Zemědělské výdaje jsou tradičně málo rizikové a nic nenasvědčuje tomu, že by se to s novým modelem provádění SZP změnilo.

V oblasti **financování výzkumu a inovací** zahrnuje program Horizont Evropa větší míru využívání zjednodušených forem financování, jako je paušální financování projektů a jednotkové náklady, které výrazně snižují administrativní zátěž příjemců, a proto by podle očekávání měly přispět ke snížení chybovosti.

Komise v současné době přezkoumává svou strategii auditu a kontroly v rámci **Nástroje pro sousedství a rozvojovou a mezinárodní spolupráci (NDICI)**, aby snížila celkovou míru chyb a zvýšila účinnost svých kontrol. Jedním z hlavních výsledků tohoto přezkumu je vypracování spolehlivého a cíleného systému pro profilování rizik za účelem lepšího posouzení a řešení rizika chyb, a to jak na úrovni projektů, tak na úrovni subjektů. Kromě toho se přezkum zabývá také metodikou kontrol *ex ante* a *ex post* uplatňovaných v rámci nástroje NDICI s cílem dále zvýšit jejich preventivní a nápravnou kapacitu, jakož i zlepšit přesnost údajů generovaných pro profilování rizik.

V souvislosti s **Nástrojem pro oživení a odolnost (RRF)** Komise zavedla spolehlivý kontrolní a auditní systém a upravila jej v souladu s vlastními zkušenostmi a na základě zjištění a doporučení Evropského účetního dvora a Parlamentu. Zahrnovalo to aktualizaci metodiky auditní činnosti v oblasti ochrany finančních zájmů EU, posílení kontrol vnitřních kontrolních systémů členských států v oblasti státní podpory a veřejných zakázek a posílení spolupráce v rámci Komise.

Výměna informací mezi Komisí a EÚD o míře chyb

Komise rovněž konstatuje, že usnesení o udělení absolutoria vyzývá Komisi a EÚD, aby „nalezly řešení rozdílných přístupů před udělováním absolutoria za rok 2024“ a aby „nadále spolupracovala s Účetním dvorem s cílem zlepšit pochopení, sblížení a srovnatelnost obou přístupů, jež vedou k rozdílným odhadům chyb ve výdajích Unie“.

⁴ Členské státy musí například zřídít systém monitorování ploch, který využívá satelitní data Copernicus Sentinel, ke sledování 100 % deklarováných pozemků v reálném čase. Zemědělci tak mohou dostávat upozornění, kdykoli se požadovaná zemědělská činnost nebo postup (zatím) neuskutečnily. Zemědělci pak mají možnost požadavek splnit (pokud je to ještě možné) nebo svou žádost upravit, což vede k menšímu počtu chyb.

Úplné sladění metodik mezi EÚD a Komisí je náročné vzhledem k rozdílným úlohám a posláním obou institucí. Je však nutné, aby obě instituce chápaly rozdíly. Za tímto účelem uspořádaly Komise a útvary EÚD v březnu 2025 řadu **odborných seminářů**, aby podpořily společné porozumění příslušným metodikám a prozkoumaly možnosti dalšího zlepšení řídicích a kontrolních systémů Komise. V návaznosti na tyto semináře Komise v současné době vypracovává interní akční plán, jehož cílem je snížit riziko chyb ve výdajích EU v rámci víceletého finančního rámce a podpořit společnou dohodu s EÚD při určování míry chyb. Pokud jde například o výdaje na politiku soudržnosti, Komise a EÚD se dohodly, že v roce 2025 uspořádají další technická setkání s cílem sladit kvantifikaci chyb při zadávání veřejných zakázek.

Komise rovněž pokračuje ve spolupráci s EÚD s cílem řešit rozdíly v názorech a výkladech v souvislosti s nástrojem RRF. Dále vyjasnila uvedení podmínek pro poskytnutí podpory do praxe a koncepci dvojího financování v rámci nástroje RRF. Komise sdílí přání Rady nezavádět „nová pravidla nebo přísnější podmínky uložené členskými státy *ex post*“⁵ a konstatuje, že změna pokynů k výkladu právních pojmů v polovině provádění nástroje by členskými státy způsobila nové právní a praktické problémy.

3. Výkonnost rozpočtu EU a dopad nástroje RRF

Komise bere na vědomí výzvu Rady, aby „pokračovala v posuzování výkonnosti rozpočtu EU, která je měřítkem skutečné hodnoty poskytované občanům EU“ a „aby se případně více zaměřila na ukazatele výkonnosti založené na výsledcích, které mohou být přímo spojeny s opatřeními EU“⁶.

Komise je plně odhodlána zajistit, aby každé euro z rozpočtu EU bylo vynaloženo správně, v souladu s pravidly a ve prospěch evropské veřejnosti.

Výkonnost je každoročně monitorována prostřednictvím „prohlášení o výkonnosti programů“. Ta jsou součástí výroční zprávy o řízení a výkonnosti, která obsahuje hlavní ukazatele výkonnosti na období 2021–2027 podle jednotlivých výdajových programů. Na výsledcích je založeno 45 % těchto ukazatelů, což svědčí o silném zaměření na výsledky.

V prosinci 2024 zveřejnila Komise druhou zprávu o dopadech zelených dluhopisů v rámci nástroje NextGenerationEU (NGEU), v níž měřila konkrétní dopad financovaných investic na klima z hlediska emisí skleníkových plynů, které nevznikly.

Model provádění nástroje RRF poskytuje členskými státy jasné pobídky k řešení dlouhodobých strukturálních problémů.

Nabídka přímé finanční podpory na provádění reforem vedla k urychlení provádění doporučení pro jednotlivé země, která Rada každoročně vydává pro každý členský stát. Celkově lze říci, že po zřízení nástroje RRF se rychleji dosahuje vyšší úrovně provádění doporučení pro jednotlivé země.

Například v oblasti zaměstnanosti, jak vyplývá ze závěrů EÚD⁷, téměř všechny národní plány pro oživení a odolnost obsahují reformy řešící strukturální problémy na trzích práce členských států. Kromě toho řada reforem v jiných oblastech (např. vzdělávání) přispívá k

⁵ Viz bod 11.4 doporučení Rady k udělení absolutoria.

⁶ Viz bod 5 doporučení Rady k udělení absolutoria.

⁷ Zvláštní zpráva 10/2025, bod 20.

podpoře kvalitní zaměstnanosti, rozvoji dovedností a provádění evropského pilíře sociálních práv.

Velmi podrobný přehled o výkonnosti členských států během doby platnosti nástroje RRF rovněž poskytují milníky a cíle jako měřítko pokroku při provádění opatření v rámci národních plánů pro oživení a odolnost.

Komise bere na vědomí stanovisko Parlamentu, že „jakýkoliv posun k přístupu založenému na výkonnosti, který vychází z nástroje RRF, vyžaduje před použitím takového modelu vyřešení mnoha problémů zjištěných při jeho provádění, jakož i posouzení údajů o jeho plném dopadu“⁸.

Hodnocení nástroje RRF v polovině období⁹ poukázalo na oblasti, které je třeba zlepšit, včetně nedostatečného zapojení místních a regionálních orgánů, sociálních partnerů a organizací občanské společnosti nebo problémů při hledání rovnováhy mezi podrobnými milníky a cíli a flexibilitou při provádění. Komise se připravuje na příští víceletý finanční rámec a čerpá zkušenosti z nástroje RRF a dalších programů, přičemž zjišťuje osvědčené postupy a oblasti, které je třeba zlepšit, aby je mohla promítnout do svého budoucího přístupu.

4. Transparentnost finančních prostředků EU

Hlavní zásadou při správě rozpočtu EU je **transparentnost**. Jako příklad lze uvést, že systém pro finanční transparentnost dnes obsahuje možnost vyhledávat informace o všech typech příjemců v rámci přímého řízení. Cíle a výsledky projektů lze nalézt na Portálu EU pro financování a nabídková řízení. Díky revizi finančního nařízení se s příštím víceletým finančním rámcem závazek Komise k transparentnosti rozšíří. Systém pro finanční transparentnost se má stát ústředním referenčním bodem, přičemž informace o příjemcích budou zveřejňovány **u všech způsobů řízení**.

Pokud jde o financování nevládních organizací, Parlament uvádí, že nedávná zpráva EÚD o transparentnosti financování z EU poskytnutého nevládním organizacím poukazuje na skutečnost, že Komise sice zcela plní všechny právní povinnosti týkající se transparentnosti¹⁰, ale ta by se mohla dále zlepšit. Komise bude postupovat podle zprávy EÚD, jak je uvedeno v odpovědích Komise.

Komise uznala, že některé pracovní programy předložené příjemci a přiložené k dohodám o grantech na provozní náklady zahrnují konkrétní činnosti v oblasti prosazování zájmů a lobbistické činnosti, které představují riziko pro pověst EU. Přestože právní analýza dohod provedená Komisí dospěla k závěru, že ze strany dotčených subjektů nedošlo k porušení smluvních povinností ani povinností vyplývajících z kodexu chování, v květnu 2024 Komise vydala interní pokyny, aby řešila případné riziko poškození dobré pověsti EU. Komise rovněž aktualizovala svou vzorovou výzvu k předkládání návrhů, aby zajistila, že budoucí projekty budou v souladu s těmito pokyny. Přestože neexistuje právní požadavek na zveřejňování informací o činnostech v oblasti prosazování zájmů financovaných prostřednictvím grantů na

⁸ Viz bod 11 – 2024/2019(DEC).

⁹ Hodnocení Nástroje pro oživení a odolnost v polovině období – SWD(2024) 70 final.

¹⁰ Viz bod 23 – 2024/2019(DEC).

provozní náklady¹¹, Komise dále podporuje transparentnost aktivním sdílením cílů a výsledků financovaných projektů na portálu EU pro financování a nabídková řízení. Ostatně zástupci zájmových skupin, kteří se zaregistrují v **rejstříku transparentnosti** jako subjekty nezastupující obchodní zájmy, což jsou obvykle nevládní organizace, jsou povinni ve své registraci v rejstříku transparentnosti oznámit své lobbistické činnosti a uvést hlavní zdroje svého financování, jakož i výši každého příspěvku nad 10 000 EUR, který přesahuje 10 % jejich celkového rozpočtu, a jméno přispěvatele.

Do víceletého pracovního programu LIFE na období 2025–2027 Komise zahrnuje další záruky, které mají zajistit, aby granty na provozní náklady nevyžadovaly konkrétní a podrobné činnosti, jež jsou přímo zaměřeny na orgány EU nebo jejich zaměstnance či členy, a které objasňují, že příjemci nesou plnou odpovědnost za své názory. V prohlášení zveřejněném dne 1. dubna 2025¹² se Komise zavázala přezkoumat opatření týkající se transparentnosti a požadavky na zveřejňování informací pro příjemce v rámci rejstříku transparentnosti EU. Komise se rovněž zavázala zajistit, aby členové hodnotícího výboru programu LIFE byli nezávislí a nedocházelo u nich ke střetu zájmů. Před zahájením posuzování návrhů musí členové povinně podepsat prohlášení o neexistenci střetu zájmů a v případě zjištění střetu zájmů jsou zavedena opatření ke zmírnění rizika. Výběrové řízení na členy hodnotícího výboru programu LIFE přezkoumá Evropská výkonná agentura pro klima, infrastrukturu a životní prostředí (CINEA) a provede všechny nezbytné kroky k zajištění plné transparentnosti.

Důležitým a legitimním cílem financování zůstává podpora činností souvisejících s rozvojem a prováděním politiky v souladu s nařízeními, kterými se řídí některé programy financování EU přijaté Evropským parlamentem a Radou. To zahrnuje i posilování zapojení pluralitních organizací občanské společnosti.

Komise rovněž bere na vědomí požadavek Parlamentu, aby „výsledky prověřování grantových dohod a jiných smluv byly zpřístupněny orgánu příslušnému k udělení absolutoria“¹³ a bude se jím řídit.

Revidované finanční nařízení zavádí i) **povinnost žadatelů o grant (v rámci přímého řízení) uvést, zda jsou nevládní organizací**, a ii) **definici nevládní organizace**.

Pokud jde o **transparentnost v rámci nástroje RRF**, členské státy musí podat zprávu o 100 konečných příjemcích, kteří obdrželi nejvyšší částku na provádění opatření v rámci tohoto nástroje. Komise zveřejnila další pokyny jako přílohu své výroční zprávy o RRF za rok 2024 a připomněla členským státům jejich povinnosti. Na základě žádosti Parlamentu si Komise v souvislosti s udělením absolutoria za rok 2023 vyžádala od členských států seznam názvů „100 konečných subjektů nebo fyzických osob, které obdržely největší částky finančních prostředků z nástroje RRF“, včetně dodavatelů a subdodavatelů. Doposud [červen 2025] obdržela Komise seznamy od šesti členských států a poskytla je Parlamentu.

¹¹ K uveřejňování informací o příjemcích viz článek 38 finančního nařízení.

¹² Prohlášení Komise k programu LIFE.

¹³ Viz bod 21 – 2024/2019(DEC).

5. Výpůjčky Komise a nové vlastní zdroje

Komise bere na vědomí obavy Parlamentu ohledně výše nesplaceného dluhu z výpůjček a zranitelnosti v souvislosti s úrokovými sazbami, které ovlivňují míru zadlužení¹⁴. Od roku 2020 Komise zásadně změnila svou přítomnost na mezinárodních kapitálových trzích a učinila z EU „jednoho z největších emitentů dluhopisů v Evropě“, jak Parlament náležitě zdůrazňuje. Komise využívá kombinaci krátkodobých a dlouhodobých výpůjčních strategií, aby účinně řídila úrokové sazby a lhůty splácení. To zahrnuje vydávání dluhopisů s různou dobou splatnosti, což pomáhá rozložit splátkové závazky v čase. Časový rámec pro splácení dluhu v rámci NGEU se prodlužuje až do roku 2058, což EU poskytuje delší dobu pro zvládnutí splátek, aniž by došlo k výraznému narušení nebo ohrožení finanční stability.

Aby bylo možné lépe řešit finanční rizika spojená s výpůjčkami Komise a expozicí rozpočtu EU, byla v únoru 2025 rozšířena úloha nezávislého **ředitele pro řízení rizika** tak, aby zahrnovala dohled nad všemi finančními operacemi a spravovanými aktivy EU. V souladu s osvědčenými postupy ve finančním sektoru působí nyní ředitel pro řízení rizika – spolu s nově vytvořeným „útvarem pro řízení rizika“ – jako druhá linie obrany na úrovni organizace při posuzování finančních rizik finančních operací, a to zcela nezávisle na první linii¹⁵.

Komise sdílí názor, že „rychlý pokrok v oblasti nových vlastních zdrojů má zásadní význam“. V roce 2023 Komise předložila balíček návrhů, jimiž se mění návrh z roku 2021, který je komplexní, přináší dostatečné příjmy, minimalizuje dodatečnou zátěž pro rozpočty členských států a může být rychle proveden. Komise pracuje i na dalších návrzích. Zavedení nových vlastních zdrojů bude vyžadovat politickou vůli a zapojení všech stran.

6. Zbývající rozpočtové závazky – „*reste à liquider*“ (RAL) a opatření k urychlení čerpání finančních prostředků EU

Komise konstatuje, že v usnesení o udělení absolutoria Parlament „znovu vyjadřuje silné znepokojení nad tím, že nahromaděné zbývající závazky (RAL – *reste à liquider*) dosáhly na konci roku 2023 rekordní výše 543 miliard EUR [...]“¹⁶.

Zbývající závazky jsou částky, které byly přiděleny, ale ještě nebyly vyplaceny.

Nevratná část nástroje NGEU přispěla částkou 238,6 miliardy EUR, což představuje téměř 44 % celkových zbývajících závazků, z nichž většina je směřována prostřednictvím nástroje RRF. V tomto ohledu Komise podporuje členské státy, aby zajistila rychlé a účinné provádění jejich národních plánů pro oživení a odolnost bez snižování jejich ambicí nebo oslabování kritických opatření. Pokud se opatření stanou nedosažitelnými v důsledku objektivních okolností, mohou členské státy požádat o revizi svých národních plánů pro oživení a odolnost, aby vyřešily problémy při provádění. Členské státy mohou rovněž předložit žádosti o platbu, pokud jsou splněny pouze některé milníky a cíle, což členským státům umožní získat částečné výplaty odpovídající již splněným milníkům a cílům. To rovněž přispívá k rychlému provádění národních plánů pro oživení a odolnost. Ve svém sdělení „NextGenerationEU – Cesta do roku 2026“ přijatém 4. června 2025 Komise

¹⁴ Viz bod 8 – 2024/2019(DEC).

¹⁵ První obrannou linii tvoří útvary Komise, které řídí výpůjční a úvěrové operace EU a operace správy aktiv, jakož i rozpočtové záruky.

¹⁶ Viz bod 7 – 2024/2019(DEC).

poskytuje členským státům pokyny k revizi a zefektivnění jejich národních plánů pro oživení a odolnost s ohledem na blížící se termín v roce 2026. Komise vybízí členské státy, aby ze svých národních plánů pro oživení a odolnost odstranily milníky a cíle, které nelze splnit do 31. srpna 2026, a navrhuje stávajících i nové možnosti usnadnění provádění.

Přibližně polovina **zbývajících závazků spojených s programy víceletého finančního rámce** ke konci roku 2023 pochází z politiky soudržnosti a tedy z vynakládání finančních prostředků v rámci sdíleného řízení členskými státy.

Vzhledem k tomu, že úroveň výběru projektů na místě dosahuje přibližně poloviny dostupných finančních prostředků pro programy soudržnosti na období 2021–2027, předpokládá se, že i finanční realizace se v krátkodobém horizontu urychlí.

Dne 1. dubna 2025 přijala Komise legislativní návrh na **přezkum politiky soudržnosti v polovině období** s cílem sladit investiční priority s vyvíjejícím se hospodářským, společenským a geopolitickým kontextem, jakož i s ambicióznějšími cíli v oblasti klimatu a životního prostředí. Zavádí větší flexibilitu a pobídky (např. 100% míru spolufinancování pro předfinancování investic do bydlení, vodohospodářské odolnosti, transformace energetiky, konkurenceschopnosti a obrany), aby se usnadnilo rychlé nasměrování zdrojů do těchto posílených priorit, a tím se dále urychlilo čerpání.

Dne 22. dubna 2025 přijala Komise nové **cílené změny stávajících programů financování EU** na podporu rychlejších, pružnějších a koordinovanějších investic do evropské technologické a průmyslové základny odvětví obrany. Cílenými změnami se zejména rozšíří oblast působnosti **Platformy strategických technologií pro Evropu (STEP)** tak, aby zahrnovala i technologie a výrobky pro obranné účely. Pokud se na těchto legislativních návrzích shodnou spolunormotvůrci, urychlí se také čerpání prostředků EU.

Komise bude nadále sledovat plnění celkové úrovně zbývajících závazků. Během ročních rozpočtových procesů bude i nadále navrhopvat výši prostředků na platby, která odpovídajícím způsobem uspokojí platební potřeby.

7. Výhled do budoucna

V červenci 2025 Komise předloží návrh příštího víceletého finančního rámce.

Tento návrh zohlední doporučení Parlamentu, Rady a Evropského účetního dvora v souvislosti s udělením absolutoria.

Rozpočet EU s více než 50 výdajovými programy a mnoha pravidly a kritérii je v současnosti složitý, což zvyšuje riziko překrývání, snižuje transparentnost a vede k nedostatkům ve financování průřezových priorit. Tato složitost také ztěžuje příjemcům, zejména malým a středním podnikům, orientaci ve fondech EU a přístup k nim a může vést k chybám při čerpání.

Jednodušší rozpočet EU by usnadnil přístup všem příjemcům, zvýšil rychlost a kvalitu plnění a posílil zapojení zúčastněných stran.

Zjednodušením finančního prostředí, odstraněním překrývání a nabídnutím jediné brány k financování EU pro příjemce lze výrazně snížit administrativní zátěž, prodlevy a chyby. To v konečném důsledku zlepší způsob, jakým je rozpočet EU vynakládán, a zefektivní a usnadní dosažení jeho cílů.

* * *